

DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)

den 20 maj 2010*

I mål C-138/09,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 234 EG, framställd av Tribunale ordinario di Palermo (Italien) genom beslut av den 23 januari 2009, som inkom till domstolen den 15 april 2009, i målet

Todaro Nunziatina & C. Snc

mot

Assessorato del Lavoro, della Previdenza Sociale, della Formazione Professionale e dell'Emigrazione della regione Sicilia,

meddelar

* Rättegångsspråk: italienska.

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden J.-C. Bonichot samt domarna C. Toader, K. Schiemann, P. Kūris (referent) och L. Bay Larsen,

generaladvokat: N. Jääskinen,
justitiesekreterare: handläggaren R. Şereş,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 3 mars 2010,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Assessorato del Lavoro, della Previdenza Sociale, della Formazione Professionale e dell'Emigrazione della regione Sicilia, genom G. Palmieri, i egenskap av ombud, biträdd av F. Arena, avvocato dello Stato,
- Todaro Nunziatina & C. Snc, genom G. Bentivegna, avvocato,
- Europeiska kommissionen, genom D. Grespan, i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen och giltigheten av kommissionens beslut SG (95) D/15975 av den 11 december 1995 avseende regionen Siciliens lag nr 27 av den 15 maj 1991 om åtgärder till förmån för sysselsättningen (statligt stöd NN 91/A/95) (nedan kallat 1995 års beslut) och av kommissionens beslut 2003/195/EG av den 16 oktober 2002 om den stödordning som Italien planerar att genomföra till förmån för sysselsättningen i regionen Sicilien – C 56/99 (ex N 668/97) (EUT L 77, 2003, s. 57).

- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan Todaro Nunziatina & C. Snc (nedan kallat Todaro Nunziatina), som är ett företag med säte på Sicilien (Italien), och Assessorato del Lavoro, della Previdenza Sociale, della Formazione Professionale e dell'Emigrazione della regione Sicilia, (regionen Siciliens nämnd för sysselsättning, social trygghet, yrkesutbildning och emigration) (nedan kallad Amministrazione), avseende ersättning till ett belopp av 45 320,64 euro jämte ränta för de bidrag som föreskrivs i artikel 10 i regionen Siciliens lag nr 27 av den 15 maj 1991 om åtgärder för att främja sysselsättningen (GURS nr 25 av den 18 maj 1991) (nedan kallad lag 27/91).

Tillämpliga bestämmelser

Gemenskapslagstiftningen

- 3 I artikel 1 c i rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel [88 EG] (EGT L 83, s. 1), föreskrivs följande:

”I denna förordning avses med

...

- c) *nytt stöd*: allt stöd, det vill säga stödordningar och individuellt stöd, som inte är befintligt stöd, inbegripet ändringar av befintligt stöd.”

- 4 Europeiska gemenskapernas kommission valde att inte göra några invändningar i 1995 års beslut mot de stödåtgärder som skulle genomföras genom lag 27/91, eftersom den ansåg att åtgärderna var förenliga med EG-fördraget. I beslutet uppmanade kommissionen för övrigt den berörda medlemsstaten att på nytt anmäla den aktuella lagen för det fall anslagen skulle förnyas efter år 1997.

- 5 I skäl 10 i beslut 2003/195 anger kommissionen följande: ”Artikel 11 första stycket i [regionen Siciliens lag nr 16 av den 27 maj 1997 om tillstånd till ianspråktagande av medel som avsatts till de allmänna fonderna i regionens budget för budgetåret 1997 (GURS nr 27 av den 31 maj 1997) (nedan kallad lag 16/97)] gäller förnyade anslag för åren 1997 och 1998 till den stödordning (NN 91/A/95) som infördes genom artikel 10 i [lag 27/91]. Den stödordningen godkändes av kommissionen den 14 november 1995 och upphörde att gälla vid utgången av 1996.”
- 6 I artikel 1 i beslut 2003/195 anges följande:

”Den stödordning som föreskrivs i artikel 11 första stycket i regionen Siciliens lag nr 16 av den 27 maj 1997 och som Italien planerar att genomföra är oförenlig med den gemensamma marknaden.

Denna stödordning får därför inte genomföras.”

Den nationella lagstiftningen

- 7 I artiklarna 9–11 i lag 27/91 föreskrivs olika former av stöd som syftar till att främja sysselsättningen på Sicilien.

8 I artikel 10 i lag 27/91 föreskrivs bland annat följande:

”1. Den ledamot av regionalstyrelsen som har ansvar för sysselsättning, social trygghet, yrkesutbildning och emigration får – även inom ramen för de överenskommelser som föreskrivs i artikel 8 i den regionala lagen nr 35 av den 8 november 1988 – bevilja företag som bedriver verksamhet inom sektorerna hantverk, turism och miljö samt arbetsgivare som är medlemmar i yrkesorganisationer, vilka anställer arbetstagare genom utbildnings- och anställningsavtal enligt artikel 3 i lagdekret nr 726 av den 30 oktober 1984, vilket omvandlades till lag genom lag nr 863 av den 19 december 1984, och på grundval av de projekt som i förväg har godkänts av Commissione regionale per l'impiego [regional sysselsättningskommitté], lönebidrag som motsvarar

- a) 30 procent av den lön som ska utgå enligt kollektivavtalen i branschen under hela den tid som utbildnings- och anställningsavtalet gäller. Denna procentsats uppgår till 50 procent om anställningarna sker för att genomföra projekt som är förenliga med de överenskommelser som föreskrivs i artikel 8 i den regionala lagen nr 35 av den 8 november 1988, och i de fall som föreskrivs i artikel 9.2, samt
- b) 50 procent, 40 procent och 25 procent av den lön som ska utgå enligt kollektivavtalen i branschen under det första, det andra respektive det tredje året, för det fall arbetstagare som har anställts genom utbildnings- och anställningsavtal ges fortsatt anställning som gäller tills vidare. Bidragen uppgår till 65 procent, 50 procent och 50 procent under det första, det andra respektive det tredje året i de fall som föreskrivs i artikel 9.2.

2. De bestämmelser som föreskrivs i punkt 1 är tillämpliga på anställningar genom utbildnings- och anställningsavtal som skett under perioden från och med den första dagen i månaden efter ikraftträdandet av denna lag till och med den 31 december 1996, under förutsättning att företagen under de tolv föregående månaderna inte har gjort några personalnedskärningar. De förmåner som föreskrivs i punkt 1 är även

tillämpliga, dock endast såvitt avser åtgärderna i led b, i de fall då det före utgången av ovannämnda period konstateras att de personer som har anställts genom utbildnings- och anställningsavtal före den aktuella perioden har getts fortsatt anställning som gäller tills vidare.

...”

- 9 I artikel 11.1 i lag 16/97 föreskrivs följande:

”För de ändamål som avses i artikel 10 i [lag 27/91] tillåts ytterligare utgifter på 82 000 miljoner lire (kapitel 33709) för budgetåret 1997. Den tidsfrist som fastställts till den 31 december 1999 i artikel 69 i den regionala lagen nr 6 av den 7 mars 1997 avser även åtgärderna i artiklarna 9 och 10 i [lag 27/91], med senare ändringar och tillägg.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 10 Av beslutet om hänskjutande framgår att Todaro Nunziatina lämnade in en ansökan om stöd till Amministrazione enligt artikel 10.1 a och b i lag 27/91, i syfte att anställa två arbetstagare genom utbildnings- och anställningsavtal. Dessa avtal omvandlades sedan till avtal om tillsvidareanställning. Företaget lämnade härvid in sex ansökningar om bidrag avseende perioden den 1 juni 1996–30 september 1999.

- 11 Amministrazione beviljade inte det stöd som Todaro Nunziatina hade ansökt om. Todaro Nunziatina väckte därför talan vid Tribunale ordinario di Palermo och yrkade ersättning till ett belopp av 45 320,64 euro jämte ränta enligt lag. Amministrazione bestred detta yrkande och gjorde i huvudsak gällande att den inte var behörig att bevilja stödet till följd av beslut 2003/195.

- 12 Mot denna bakgrund beslutade Tribunale ordinario di Palermo att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till domstolen:

”1) Ska [kommissionen], med hänsyn till att det i den stödordning (med nr NN/91/A/95) som regionen Sicilien införde genom artikel 10 i [lag 27/91] föreskrevs ett bidragssystem för ett antal år, lägst två år och högst fem år (två år vid anställning genom utbildnings- och anställningsavtal plus högst tre år om anställningsförhållandet omvandlades från ett utbildnings- och anställningsavtal till en tillsvidareanställning), genom [1995 års beslut] varigenom tillämpningen av stödordningen godkändes, anses ha haft för avsikt att

- tillåta hela denna tidsmässiga och ekonomiska anpassning av förmånerna (två år + tre år), eller

- uteslutande godkänna beviljandet av bidrag för anställningar genom utbildnings- och anställningsavtal (under de två år som avtalen gällde) eller – alternativt – beviljandet av bidrag för att anställningen för de arbetstagare som tidigare hade anställts genom utbildnings- och anställningsavtal skulle omvandlas till en tillsvidareanställning (under tre år från omvandlingen)?

- 2) Ska tidsfristen för tillämpningen av det statliga stödet, vilken fastställdes till budgetåret 1997 av [kommissionen] i [1995 års beslut] vid godkännandet av den stödordning som infördes genom artikel 10 i [lag 27/91], anses avse
  - den tid under vilken den inledande avsättningen av medel skulle ske för att täcka utgifter för stöd som under alla omständigheter var avsett att utbetalas under de följande åren (beroende på de olika ovannämnda möjliga tolkningarna av det godkända stödet), eller

  - den slutgiltiga tidsfristen för de behöriga regionala organens faktiska utbetalning av bidragen?

- 3) Med avseende på en anställning genom utbildnings- och anställningsavtal i den mening som avses i artikel 10 i [lag 27/91], som skedde exempelvis den 1 januari 1996 och således inom den tillämpningsperiod för stödet som fastställdes i [1995 års beslut], kunde (och skulle) regionen Sicilien i praktiken tillämpa den aktuella stödordningen med avseende på samtliga år som godkänts (det vill säga två år + tre år), och gäller detta även när, såsom i det ovannämnda exemplet, tillämpningen av den godkända stödordningen medförde en faktisk utbetalning av bidraget fram till och med den 31 december 2001 (det vill säga år 1996 + fem år = år 2001)?

- 4) Ska [kommissionen] (genom beslut 2003/195 ... vari det i artikel 1 föreskrivs följande: 'Den stödordning som föreskrivs i artikel 11 första stycket i regionen Siciliens [lag 16/97] och som Italien planerar att genomföra är oförenlig med den

gemensamma marknaden. Denna stödordning får därför inte genomföras') anses ha haft för avsikt att

- inte godkänna den 'nya' stödordning som föreskrevs i artikel 11 i [lag 16/97], på grund av att kommissionen ansåg att denna stödordning utgjorde ett 'oberoende' system som var avsett att förlänga tillämpningsperioden för det stöd som hade införts genom artikel 10 i [lag 27/91] utöver tidsfristen den 31 december 1996, så att det även omfattade utgifter för anställningar eller omvandlingar som skett under åren 1997 och 1998, eller

- att faktiskt förhindra regionen att tillhandahålla ekonomiska medel, i syfte att förbjuda den konkreta utbetalningen av det statliga stöd som hade införts genom artikel 10 i [lag 27/91], även med avseende på de anställningar eller omvandlingar som skett före den 31 december 1996?

5) Om [beslut 2003/195] ska tolkas på det sätt som angetts i första strecksatsen i fråga 4, är då beslutet förenligt med den tolkning av artikel [87 EG] som kommissionen har tillämpat i liknande ärenden rörande befrielse från sociala avgifter med avseende på utbildnings- och anställningsavtal, däribland i beslut 2000/128/EG av den 11 maj 1999 [om de stödordningar som Italien genomfört för sysselsättningsfrämjande åtgärder (EGT L 42, 2000, s. 1)] (... som uttryckligen åberopades i motiveringen till det negativa beslutet från år 2002) och beslut 2003/739/EG av den 13 maj 2003 [om den stödordning som Italien planerar att genomföra till förmån för sysselsättningen i regionen Sicilien (EUT L 267, s. 29)] ...?

6) Om [beslut 2003/195] ska tolkas på det sätt som angetts i andra strecksatsen i fråga 4, hur ska då det föregående beslutet om godkännande av stödåtgärderna tolkas, med hänsyn till att adjektivet 'ytterligare' kan ges två innebörder, nämligen

Prövning av tolkningsfrågorna

Huruvida den andra, den femte och den åttonde frågan kan tas upp till sakprövning

Huruvida den femte frågan kan tas upp till sakprövning

— Yttranden som ingetts till domstolen

- ¹³ Kommissionen anser att denna fråga avser giltigheten av beslut 2003/195. Enligt kommissionen vill den nationella domstolen få klarhet i huruvida beslutet är förenligt med den tolkning av artikel 87 EG som kommissionen gjorde i besluten 2000/128 och 2003/739. Kommissionen har i detta hänseende påpekat att den femte frågan inte är av intresse för avgörandet av målet i den nationella domstolen.
- ¹⁴ Todaro Nunziatina har gjort gällande att frågan inte är relevant för prövningen av målet i den nationella domstolen, eftersom besluten 2000/128 och 2003/739 avser andra situationer än den situation som är aktuell i det nationella målet.

— Domstolens bedömning

- 15 Den nationella domstolen har ställt en fråga som avser bedömningen av giltigheten av beslut 2003/195.
- 16 Domstolen kan besluta att inte pröva en tolkningsfråga som avser bedömningen av en gemenskapsrättsakts giltighet, när det är uppenbart att den bedömning som den nationella domstolen har begärt inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller föremålet för tvisten vid den nationella domstolen (dom av den 10 januari 2006 i mål C-222/04, Cassa di Risparmio di Firenze m.fl., REG 2006, s. I-289, punkt 75 och där angiven rättspraxis).
- 17 I beslut 2003/195 undersöks huruvida artikel 11.1 i lag 16/97 om förnyade anslag för åren 1997 och 1998 från den stödordning som infördes genom artikel 10 i lag 27/91 och godkändes genom 1995 års beslut är förenlig med artikel 87 EG och följande artiklar.
- 18 I beslut 2000/128 undersöks däremot huruvida annat stöd för främjande av sysselsättningen, som genomförts på nationell nivå av Republiken Italien, än det som avses i beslut 2003/195, är förenligt med artikel 87 EG och följande artiklar. I beslut 2000/128 anses detta stöd delvis vara förenligt med den gemensamma marknaden.
- 19 I beslut 2003/739 undersöks även huruvida det är förenligt med artikel 87 EG och följande artiklar att göra förnyade anslag för perioden 2000–2006 från den stödordning avseende sysselsättningen i regionen Sicilien som godkänkts av kommissionen den 25 februari 1998 och som grundar sig på den regionala lagen 30/97 som föreskriver att stöd i form av total befrielse från avgifter kan beviljas för högst sex år för det fall det skapas arbetstillfällen, oavsett om de har samband med en investering eller inte.

- 20 Den nationella domstolen har inte heller gett någon förklaring till den annorlunda tolkning av artikel 87 EG som de ovannämnda besluten 2000/128 och 2003/739 påstås ge uttryck för.
- 21 Kommissionens beslutspraxis i andra mål, såsom besluten 2000/128 och 2003/739, påverkar i vart fall inte giltigheten av beslut 2003/195. Beslut 2003/195 ska nämligen endast bedömas mot bakgrund av fördragets objektiva bestämmelser.
- 22 Den femte frågan kan således inte tas upp till sakprövning.

Huruvida den andra och den åttonde frågan kan tas upp till sakprövning

— Yttranden som avgetts till domstolen

- 23 Todaro Nunziatina anser att den andra tolkningsfrågan ska avvisas, eftersom den kräver att den nationella lagstiftningen tolkas, något som det inte ankommer på domstolen att göra.

- 24 Kommissionen och Amministrazione anser att den åttonde frågan ska avvisas, eftersom det inte klart kan utläsas vilken aspekt av gemenskapsrätten som den nationella domstolens tolkningsfråga avser.

— Domstolens bedömning

- 25 Det ankommer endast på den nationella domstolen vid vilken målet är anhängigt, och som är ansvarig för det rättsliga avgörande som ska följa, att med hänsyn till omständigheterna i målet bedöma både behovet av att begära ett förhandsavgörande för att kunna avgöra målet och relevansen av de frågor som den ställer till domstolen (se, bland annat, dom av den 17 juni 1999 i mål C-295/97, Piaggio, REG 1999, s. I-3735, punkt 24 och där angiven rättspraxis, och av den 9 mars 2010 i mål C-378/08, ERG m.fl., REG 2010, s. I-1919, punkt 73).
- 26 Domstolen konstaterar för det första att den andra frågan, som avser tolkningen av begreppet "tidsfristen för tillämpningen av det statliga stödet, vilken fastställdes till budgetåret 1997", har samband med 1995 års beslut och är av direkt betydelse för avgörandet av målet i den nationella domstolen. Domstolen konstaterar för det andra att den åttonde frågan inte helt saknar samband med 1995 års beslut, eftersom den gör det möjligt för den nationella domstolen att fastställa hur stor del av de medel som anslagits för det stöd som avses i beslutet som har använts.
- 27 Domstolen kommer därmed att besvara den andra och den åttonde tolkningsfrågan.

Den första, den andra och den tredje tolkningsfrågan

- 28 Den nationella domstolen har ställt den första, den andra och den tredje frågan, som ska prövas tillsammans, för att få klarhet i hur 1995 års beslut ska tolkas, i syfte att fastställa dess verkningar.
- 29 Kommissionen beslutade genom 1995 års beslut att inte göra några invändningar mot den ordning med sysselsättningsstöd som föreskrivs i lag 27/91.
- 30 Denna stödordning som infördes av regionen Sicilien hade till syfte att främja utbildning och nya arbetstillfällen. Den borde ha tillämpats från och med år 1991, men den italienska regeringen anmälde stödordningen till kommissionen, i enlighet med artikel 88.3 EG, först den 18 maj 1995.
- 31 Vid tolkningen av 1995 års beslut ska förutom själva beslutstexten, av vilken endast en sammanfattning offentliggjordes i *Europeiska gemenskapernas officiella* tidning av den 21 december 1995, även den anmälan som den italienska regeringen gjorde beträffande åtgärderna den 18 maj 1995 beaktas.
- 32 Av granskningen av dessa handlingar framgår att de stödåtgärder som anmälts är de som föreskrivs i artiklarna 9–11 i lag 27/91, för vilka det beslutades om en årlig budgetfördelning för att säkerställa finansieringen.

- 33 Mot bakgrund av de frågor som den nationella domstolen ställt, ska prövningen begränsas till verkningarna av 1995 års beslut med avseende på artikel 10 i lag 27/91.
- 34 I nämnda artikel 10 föreskrivs i huvudsak två åtgärder avseende sysselsättningsstöd. Den första åtgärden består i beviljande av ett bidrag motsvarande 30 eller 50 procent av lönen för arbetstagare som har anställts genom utbildnings- och anställningsavtal, under hela den tid som avtalet gäller, under förutsättning att arbetstagarna anställdes tidigast den första dagen i månaden efter ikraftträdandet av lag 27/91 och senast den 31 december 1996.
- 35 Den andra åtgärden består i beviljande av ett bidrag som minskar med tiden, och som varierar mellan 50–25 procent av arbetstagarnas lön för det fall ett sådant anställningsavtal omvandlas till ett avtal om tillsvidareanställning under de tre första åren efter det att avtalet ingicks, under förutsättning att omvandlingen sker tidigast den första dagen i månaden efter ikraftträdandet av lag 27/91 och senast den 31 december 1996 och att den avser arbetstagare som anställdes före denna period.
- 36 Domstolen konstaterar härvid, för det första, att en och samma arbetstagare inte samtidigt kan vara föremål för båda dessa stödåtgärder, eftersom arbetstagaren ska ha anställts före det datum då lag nr 27/91 trädde i kraft för att kunna komma i fråga för det andra stödet, som beviljas vid omvandling av ett avtal om tidsbegränsad anställning.
- 37 Utbetalningen av de stödbelopp som beviljats kan för det andra, med förbehåll för tillämpliga nationella budgetregler, ske efter den 31 december 1996.

- 38 Den omständighet som ger upphov till att stöd beviljas, det vill säga i det första fallet att en arbetstagare anställs eller i det andra fallet att ett anställningsavtal omvandlas till ett avtal om tillsvidareanställning, ska däremot ha inträffat före den 31 december 1996.
- 39 Såsom framgår av den beskrivning som fogats till den ovannämnda anmälningshandlingen av den 18 maj 1995, uppgick dessutom det budgetbelopp som kommissionen godkände för dessa två åtgärder, vilka föreskrevs i artikel 10 i lag 27/91, till 159 miljarder lire för åren 1991–1996, det vill säga till ungefär 79,5 miljoner euro.
- 40 Domstolen påpekar härvid att 1995 års beslut endast uppställer en ram för användande av budgetbeloppet, och att det i beslutet varken uppställs några regler för utbetalning av detta stöd eller anges något om hur detta ska gå till. Utbetalningen av stödet regleras i nationella bestämmelser.
- 41 Mot denna bakgrund ska den första, den andra och den tredje frågan besvaras enligt följande. 1995 års beslut ska tolkas så, att en stödordning bestående i två olika stöd – som föreskrivs i artikel 10.1 a och b i lag 27/91 och som inte kan erhållas på samma gång, enligt vilken den omständighet som ger upphov till att stöd beviljas, det vill säga anställning av en arbetstagare eller omvandling av utbildnings- och anställningsavtal till avtal om tillsvidareanställning, ska ha inträffat före den 31 december 1996, men enligt vilken utbetalning av stödet kan ske även efter detta datum – förklaras vara förenlig med den gemensamma marknaden, under förutsättning att de tillämpliga nationella budget- och finansieringsreglerna inte utgör hinder för en sådan ordning och det budgetbelopp som kommissionen har godkänt inte överskrids.

Den fjärde, den sjätte och den sjunde tolkningsfrågan

- 42 Den nationella domstolen har ställt den fjärde, den sjätte och den sjunde frågan, som ska prövas tillsammans, för att få klarhet i hur artikel 1 i beslut 2003/195 ska tolkas, i syfte att fastställa huruvida det stöd som beslutet gäller ska anses utgöra nytt stöd.
- 43 I artikel 1 i beslut 2003/195 förklarar kommissionen den stödordning som föreskrivs i artikel 11.1 i lag 16/97 oförenlig med den gemensamma marknaden.
- 44 I sistnämnda bestämmelse föreskrivs mot bakgrund av det tionde skälet i beslutet förnyade anslag för åren 1997 och 1998 från den stödordning som infördes genom artikel 10 i lag 27/91 med ytterligare 82 miljarder lire, det vill säga ungefär 42,3 miljoner euro.
- 45 Som nytt stöd, i den mening som avses i artikel 1 c i förordning nr 659/1999, anses "allt stöd, det vill säga stödordningar och individuellt stöd, som inte är befintligt stöd, inbegripet ändringar av befintligt stöd".
- 46 Av fast rättspraxis följer dessutom att som nytt stöd ska anses sådana åtgärder som har vidtagits efter tidpunkten för fördragets ikraftträdande och som innebär att stöd inrättas eller ändras, varvid ändringarna kan avse såväl befintligt stöd som nya planer som kommissionen underrättats om (dom av den 23 februari 2006 i de förenade målen C-346/03 och C-529/03, Atzeni m.fl, REG 2006, s. I-1875, punkt 51 och där angiven rättspraxis).

- 47 Av detta följer att det – genom att det föreskrivs både en ökning av budgeten för den stödordning som avses i artikel 10 i lag 27/91, i detta fall en ökning med mer än 50 procent, och en förlängning om två år av den period under vilken villkoren för beviljande av stöd från denna stödordning är tillämpliga – har skapats ett nytt stöd genom artikel 11.1 i lag 16/97, vilket skiljer sig från det stöd som avses i 1995 års beslut. I beslut 2003/195 förklarade kommissionen endast det nya stödet oförenligt med den gemensamma marknaden.
- 48 Något stöd kan följaktligen inte längre beviljas för anställning av arbetstagare genom utbildnings- och anställningsavtal eller för omvandling av utbildnings- och anställningsavtal till avtal om tillsvidareanställning som skett från och med den 1 januari 1997.
- 49 Den fjärde, den sjätte och den sjunde frågan ska följaktligen besvaras enligt följande. Artikel 1 i beslut 2003/195 ska tolkas så, att den stödordning som föreskrivs i artikel 11.1 i lag 16/97 utgör nytt stöd, som skiljer sig från det stöd som föreskrivs i artikel 10 i lag 27/91. Artikel 1 i nämnda beslut utgör hinder för att bidrag beviljas för all anställning av arbetstagare genom utbildnings- och anställningsavtal eller för omvandling av utbildnings- och anställningsavtal till avtal om tillsvidareanställning som skett från och med den 1 januari 1997.

Den åttonde tolkningsfrågan

- 50 Den nationella domstolen har ställt den åttonde frågan för att få klarhet i vilken part i målet som har bevisbördan för att det budgetbelopp som anslagits för de stödåtgärder som avses i artikel 10.1 a och b i lag 27/91 och som godkänts genom 1995 års beslut inte har använts fullt ut.

- 51 Domstolen erinrar för det första om att, såsom har påpekats i punkterna 39 och 40 ovan, det budgetbelopp som fastställts genom 1995 års beslut är det belopp som regionen Sicilien anslagit för den stödordning som föreskrivs i artikel 10.1 a och b i lag 27/91, i enlighet med vad som angavs i den italienska regeringens anmälan av stödåtgärderna till kommissionen av den 18 maj 1995.
- 52 1995 års beslut innebär för det andra att en stödordning godkänns, genom att den förklaras vara förenlig med den gemensamma marknaden, men inte att den berörda medlemsstaten blir skyldig att genomföra stödordningen.
- 53 1995 års beslut har alltså inte till syfte eller verkan att tvinga Republiken Italien att bevilja det stöd som avses i artikel 10.1 a och b i lag 27/91, utan att tillåta att Republiken Italien genomför detta stöd om den fortfarande så önskar (se, för ett liknande resonemang, dom av den 20 november 2008 i mål C-18/08, Foselev Sud-Ouest, REG 2008, s. I-8745, punkt 16).
- 54 Då det inte finns någon gemenskapslagstiftning på området regleras tillvägagångssättet och bevisregler för fastställande av att budgetbeloppet, som anslagits för den stödordning som godkänts genom 1995 års beslut, inte har överskridits av den interna rättsordningen i varje medlemsstat.
- 55 De nationella myndigheterna ska emellertid, i synnerhet på kommissionens begäran, kunna styrka det belopp som har betalats ut enligt en stödordning när, såsom i 1995 års beslut, kommissionen har tagit ställning till en stödordning för vilken medlemsstaten har föreskrivit ett maximalt budgetbelopp som fördelas på de enskilda stödmottagarna.

- 56 Den åttonde frågan ska följaktligen besvaras enligt följande. Det tillkommer den berörda medlemsstaten att bestämma vilken part i målet som har bevisbördan för att det budgetbelopp som anslagits för de stödåtgärder som avses i artikel 10.1 a och b i lag 27/91 och som godkänts genom 1995 års beslut inte har använts fullt ut.

Den nionde och den tionde tolkningsfrågan

- 57 Den nationella domstolen har ställt den nionde och den tionde frågan, som ska prövas tillsammans, för att få klarhet i huruvida den ränta enligt lag som regionen Sicilien eventuellt ska utge för det fall stödet betalas ut för sent ska ingå i det budgetbelopp som godkänts genom 1995 års beslut och, om svaret är jakande, vilken räntesats som ska tillämpas.
- 58 Domstolen erinrar i detta avseende om att det i artikel 88.3 första meningen EG föreskrivs en skyldighet för medlemsstaterna att underrätta kommissionen om alla planer på att vidta eller ändra stödåtgärder (dom av den 12 februari 2008 i mål C-199/06, CELF och ministre de la Culture et de la Communication, REG 2008, s. I-469, punkt 33).
- 59 Enligt artikel 88.3 andra meningen EG ska kommissionen, om den anser att någon sådan plan inte är förenlig med den gemensamma marknaden enligt artikel 87 EG, utan dröjsmål inleda det förfarande som anges i artikel 88.2 EG (domen i det ovan nämnda målet CELF och ministre de la Culture et de la Communication, punkt 34).
- 60 Enligt artikel 88.3 sista meningen EG får den medlemsstat som avser att bevilja ett stöd inte genomföra de planerade åtgärderna förrän detta förfarande lett till ett slutgiltigt

beslut av kommissionen (domen i det ovannämnda målet CELF och ministre de la Culture et de la Communication, punkt 35).

- 61 Det förbud som anges i denna artikel ska säkerställa att ett stöd inte får verkningar förrän kommissionen fått en rimlig tid på sig för att i detalj granska stödplanerna och i förekommande fall inleda det förfarande som avses i punkt 2 i denna artikel (dom av den 14 februari 1990 i mål C-301/87, Frankrike mot kommissionen, kallad Boussac Saint Frères, REG 1990, s. I-307, punkt 17, svensk specialutgåva, volym 10, s. 303, och domen i det ovannämnda målet CELF och ministre de la Culture et de la Communication, punkt 36).
- 62 Av detta följer att 1995 års beslut endast förklarar den stödordning som föreskrivs i artikel 10.1 a och b i lag 27/91 förenlig med den gemensamma marknaden från och med det datum då beslutet fattas, varför försenad utbetalning av stöd endast kan föranleda betalning av ränta på stödbelopp som ska betalas ut efter detta datum.
- 63 Såsom följer av svaret på den åttonde frågan omfattas vidare rätten att erhålla betalning av ränta, för det fall stödet utbetalas för sent, samt räntevillkoren och den tillämpliga räntesatsen av nationell rätt.
- 64 1995 års beslut omfattar emellertid de stödåtgärder som föreskrivs i lag 27/91, särskilt i artikel 10.1 a och b i densamma, endast inom ramen för det budgetbelopp som angetts i den italienska regeringens anmälan av åtgärderna av den 18 maj 1995.
- 65 Det räntebelopp som eventuellt ska utges för det fall stödet utbetalas för sent utgör däremot inte till någon del stöd och omfattas följaktligen inte heller av det budgetbelopp som anslagits för stödet.

- 66 Mot denna bakgrund ska den nionde och den tionde frågan besvaras enligt följande. Det räntebelopp som eventuellt ska utges enligt lag vid försenad utbetalning av det stöd som godkänts genom 1995 års beslut för perioden efter beslutet ingår inte i det budgetbelopp som godkänts genom beslutet. Räntesatsen och villkoren för tillämpningen av denna ränta regleras av nationell rätt.

Rättegångskostnader

- 67 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (fjärde avdelningen) följande:

- 1) Kommissionens beslut SG (95) D/15975 av den 11 december 1995 avseende regionen Siciliens lag nr 27 av den 15 maj 1991 om åtgärder till förmån för sysselsättningen (statligt stöd NN 91/A/95) ska tolkas så, att en stödordning bestående av två olika stöd – som föreskrivs i artikel 10.1 a och b i regionen Siciliens lag nr 27/91 och som inte kan erhållas på samma gång, enligt vilken den omständighet som ger upphov till att stöd beviljas, det vill säga anställning av en arbetstagare eller omvandling av utbildnings- och anställningsavtal till avtal om tillsvidareanställning, ska ha inträffat före den 31 december 1996, men enligt vilken utbetalning av stödet kan ske även efter detta datum – förklaras vara förenlig med den gemensamma marknaden, under förutsättning att de tillämpliga nationella budget- och finansieringsreglerna inte utgör hinder för en sådan ordning och det budgetbelopp som kommissionen har godkänt inte överskrids.

- 2) Artikel 1 i kommissionens beslut 2003/195/EG av den 16 oktober 2002 om den stödordning som Italien planerar att genomföra till förmån för sysselsättningen i regionen Sicilien, C 56/99 (ex N 668/97), ska tolkas så, att den stödordning som föreskrivs i artikel 11.1 i regionen Siciliens lag nr 16 av den 27 maj 1997 om tillstånd till utbetalning av avsättningar från de allmänna medlen i regionens budget för budgetåret 1997 utgör nytt stöd, som skiljer sig från det stöd som föreskrivs i artikel 10 i regionen Siciliens lag nr 27 av den 15 maj 1991 om åtgärder för att främja sysselsättningen. Artikel 1 i nämnda beslut utgör hinder för att bidrag beviljas för all anställning av arbetstagare genom utbildnings- och anställningsavtal eller för omvandling av utbildnings- och anställningsavtal till avtal om tillsvidareanställning som skett från och med den 1 januari 1997.

- 3) Det tillkommer den berörda medlemsstaten att bestämma vilken part i målet som har bevisbördan för att det budgetbelopp som anslagits för de stödåtgärder som avses i artikel 10.1 a och b i regionen Siciliens lag nr 27 av den 15 maj 1991 om åtgärder till förmån för sysselsättningen, som godkänts genom beslut SG (95) D/15975, inte har använts fullt ut.

- 4) Det räntebelopp som eventuellt ska utges enligt lag vid försenad utbetalning av det stöd som godkändes genom beslut SG (95) D/15975 för perioden efter beslutet ingår inte i det budgetbelopp som godkänts genom beslutet. Räntesatsen och villkoren för tillämpningen av denna ränta regleras av nationell rätt.

Underskrifter